

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoCsp/53/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121201750
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2121201750.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a JUDr. Dominika Horváthová, v právnej veci žalobkyne: M. P., nar. X.X.XXXX, R., L. v. C. XXXX/XX, zastúpená o.z. Centrum správnej pomoci Holíč, IČO: 52 598 462, so sídlom Holíč, Bratislavská 47, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený splnomocnencom: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom Trenčín, 1. Mája 173/11, o určenie, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, a o zaplatenie sumy 200,- Eur, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 37Csp/23/2021-41 zo dňa 30. augusta 2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **r u š í** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie po citácii § 488, § 489, § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1, 4 a 5, § 54 ods. 1, 2, § 451, § 456 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, 2, 10, § 10 ods. 1, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách v znení platnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy, vecne odôvodnil tým, že žalovaný ako veriteľ a žalobca ako dlžník uzatvorili dňa 6.7.2020 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere - revolvingový úver č. 7005103887, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi bezúčelový revolvingový úver s výškou úverového rámca 3.000,- Eur. V zmluve bola uvedená ročná úroková sadzba 26,28%, mesačná úroková sadzba 2,19%, výška mesačnej splátky 4% dlžnej čiastky (min. 12,- Eur), RPMN 31,70%, celková čiastka splatná spotrebiteľom 3.453,36 Eur (uvedená príkladmo), frekvencia splátok 20. deň v mesiaci - podľa názoru súdu tak úverová zmluva obsahovala povinné náležitosti podľa § 9, resp. § 10 zák.č. 129/2010 Z.z. Pri podpise zmluvy bolo riadne dojednané zasielanie výpisov (poplatok 0,75 Eur mesačne) a poistenie (1,39 Eur mesačne).

3. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že návrh žalobcu, ktorým žiadal určiť zmluvu o úvere č. 7005103887 za bezúročnú a bez poplatkov, a uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 200,- Eur z titulu bezdôvodného obohatenia, nie je dôvodný ani v jednej časti, a je potrebné ho celý zamietnuť.

4. Súd dôvodil tým, že žalobca žiadal v časti žaloby určiť, že úver zo zmluvy č. 7005103887 je bezúročný a bez poplatkov, nakoľko v zmluve chýbajú náležitosti podľa § 9, ods. 2 zák.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, keď

1/ zmluva bola vopred pripravená v neprospech spotrebiteľa (žalobcu), žalovaný použil pri uzatváraní zmluvy predtlačенú formulárovú štandardizovanú zmluvu bez možnosti spotrebiteľa ovplyvniť jednotlivé zmluvné ustanovenia, v dôsledku čoho bol žalobca nútený podpísať celý obsah zmluvy - toto svoje

tvrdenie žalobca nepreukázal, a okrem toho sa nejedná o náležitosť úverovej zmluvy uvedenu v § 9, ods. 2 alebo v § 10 zák.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov,
2/ so všeobecnými obchodnými podmienkami nebol žalobca oboznámený, nečítal ich, nebol mu známy ich obsah - toto svoje tvrdenie žalobca nepreukázal, okrem toho sa nejedná o náležitosť úverovej zmluvy uvedenu v § 9, ods. 2 alebo v § 10 zák.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov,

3/ žalobca nepoznal, čo sú to neprijateľné zmluvné podmienky, zmluvu podpísal v dobrej viere že žalovaný koná čestne a v súlade so zákonom - nie je zrejmé čo tým žalobca voči žalovanému namieta, prečo by mal byť poskytnutý úver z tohto dôvodu bezúročný a bez poplatkov,

4/ žalovaný nedodrжал svoj zmluvný návrh, preto práva a povinnosti žalobca vyplývajúce zo zmluvy nemôžu nadobúdať právne účinky, nakoľko žalovaný neposkytol žalobcovi dohodnutý úverový rámec, ale hneď po podpise zmluvy evidoval voči žalobcovi dlh z iného zmluvného vzťahu vo výške 3.000,00 Eur - nie je zrejmé čo tým žalobca voči žalovanému namieta,

5/ podľa žalobcu je neprijateľnou podmienkou to, že žalovaný si účtuje mesačný poplatok za vedenie účtu v sume 2,19 Eur - platenie poplatkov však bolo v zmluve riadne dojednané,

6/ RPMN uvedená v zmluve je v neprospech spotrebiteľa (žalobcu), je neprímerane vysoká, nesprávne uvedená a „neurčitá“ (vo výške 31,7% /správna má byť podľa nej 29,79%/, a celková splatná čiastka spotrebiteľom je 3.453,36 Eur /správna má byť podľa nej 3.505,32 Eur/ za jeden rok), v ďalšom žalobca uvádza, že údaj o RPMN a údaj o celkovej čiastke ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť dokonca absentuje... - žalobca však neuviedol žiadne bližšie vysvetlenie „nesprávnosti“ výpočtu RPMN (iba si „vy/myslela“ že je nesprávna), súd žiadnu nesprávnosť vo výške uvedenej RPMN nezistil, preto ani z tohto dôvodu nemožno úver považovať za bezúročný a bezpoplatkový,

7/ zmluva musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia - súd uvádza že v tomto prípade sa jedná o tzv. revolvingový úver, kde nie je dosť dobre možné rozčleniť splátky tak ako to uvádza žalobca, a preto podľa žalobcu je z dôvodov uvedených pod bodmi 1/, 2/, 3/, 4/, 5/, 6/, 7/ poskytnutý úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.

Ďalší dôvod neplatnosti zmluvy vidí žalobca v nedostatku vážnosti podľa § 37 Občianskeho zákonníka - súd nezistil žiadny takýto dôvod neplatnosti, keď žalobca predmetnú zmluvu riadne a bez akýchkoľvek prezentovaných výhrad uzavrel. Zmluva má byť tiež podľa žalobcu vadná pre „nespočetné množstvo neprijateľných zmluvných podmienok v rozpore so zákonom“ a prieči sa dobrým mravom, a to z dôvodu „klamlivého zahmlievania skutočnej ceny poskytovanej finančnej služby“ - súd nezistil žiadny zo žalobcom uvádzaných dôvodov pre ktorý by mala byť úverová zmluva neplatná (koniec koncom ani nie je dosť dobré porozumieť tomuto „odôvodneniu“ žaloby, ktoré je chaotické nesystematické a úplne nezrozumiteľné - pravdepodobne sa jedná o „formulárové“ podanie ktoré má k dispozícii splnomocnený zástupca žalobcu).

5. Následne súd skonštatoval, že žiaden dôvod, pre ktorý by mal byť úver bezúročný a bez poplatkov nezistil, a ani nedospel k záveru o neplatnosti úverovej zmluvy ako celku, teda žalobkyňa v tomto smere neuniesla dôkazové bremeno, preto súd žalobu v časti, v ktorej sa žalobkyňa domáha určiť že „zmluva o úvere č. 7005103887 je bezúročná a bez poplatkov“, zamietol.

6. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalobca žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť jej sumu 200,- Eur z titulu bezdôvodného obohatenia, čo odôvodnil tým, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 7005103887 zaplatila žalobcovi sumu 610,- Eur, pričom jej žalovaný poskytol sumu 410,- Eur (čerpal ju žalobca), teda žalovaný sa bezdôvodne obohatil na úkor žalobcu o 200,- Eur. Podľa názoru súdu prvej inštancie ani v tejto časti svoj návrh žalobca riadne neodôvodnil, a nepreukázal podmienky vzniku bezdôvodného obohatenia ani jeho výšku, a ani jeho eventuálny dôvod, riadne si nespĺnila teda ani len povinnosť tvrdenia - žalobca totiž čerpal na základe úverovej zmluvy č. 7005103887 sumu 2.941,23 Eur ako doplatok dlhu z úverovej zmluvy č. 5206037442 (ktorá sa doplatením dlhu ukončila), a následne čerpal sumu 88,47 Eur a uhradil len dve splátky dňa 25.11.2020 vo výške 120,- Eur a dňa 24.12.2020 vo výške 130,- Eur (nie je zrejmé na základe čoho si žalobca uplatňuje vydanie bezdôvodného obohatenia, keďže čerpal úver vo výške 3.029,70 Eur, pričom uhradil splátky vo výške 250,- Eur). Z uvedeného dôvodu aj v tejto časti súd žalobu zamietol ako nedôvodnú, keď jej nárok považoval za nepreukázaný.

7. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255, ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že ju v konaní plne úspešnému žalovanému priznal v rozsahu 100%.

8. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca prostredníctvom splnomocnenca a to z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f), g), h) zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej len „CSP“. Žiadal, aby konajúci súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vrátil vec na nové prejednanie veci a nové rozhodnutie vo veci. Žalobca poukazoval aj na judikatúru Ústavného súdu SR. Žalobca poukazoval na to, že súd na základe nedostatočne vykonaného dokazovania skutkovými a právnymi zisteniami došiel k extrémnemu nesúladu (I. ÚS 402/08) a hodnotenie dôkazov nemá racionálny základ. Súd neprihliadal na vzájomné vzťahy jednotlivých do úvahy pripadajúcich argumentov a ich úlohu v konkrétnom prípade nevyvážil s ohľadom na špecifikum danej veci, pričom kritéria iba mechanicky aplikoval (I. ÚS 243/07). Súd v rozhodnutí nerešpektoval kogentné normy, pričom zvolená interpretácia je v extrémnom rozpore s prioritami spravodlivosti. Výklad a aplikácia právnych predpisov je v extrémnom nesúlade a odkláňa sa od ustálenej judikatúry bez toho, aby tento odklon bol dostatočne zdôvodnený (§ 220 ods. 3 CSP). Okresný súd značnú časť argumentácie vyňal a do rozhodnutia vôbec neuviedol, čo sa odzrkadlilo aj v odôvodnení rozhodnutia, ktoré nijako nereflektuje predloženú argumentáciu a zároveň ani nie je možné dovodiť z argumentácie súdu, že by sa vôbec touto argumentáciou v podaniach zaoberal, čím dostatočne neposúdil všetky predložené argumenty účastníka konania. Taktiež strana žalobcu uviedla, že žalobca je vo vzťahu k žalovanému spotrebiteľ a súd je povinný jej poskytnúť ochranu ako slabšej strane zmluvy a slabšej strane sporu z úradnej povinnosti. Žalobca poukazoval na skutočnosť, že sa na pojednávanie konané dňa 30.8.2021 nedostavil, jeho neúčast' ospravedlnil splnomocnený zástupca zo zdravotných dôvodov. Splnomocnený zástupca žalobcu sa na pojednávanie konané dňa 30.8.2021 dostavil, avšak z dôvodu opakovaného odmietnutia použitia ochranných prostriedkov v súvislosti s ochorením nákazlivou chorobou COVID 19 prekrytie dýchacích ciest rúškom, bol z budovy súdu vykázaný; následne svoju neúčast' neospravedlnil, o odročenie pojednávania nepožiadaval. Súd, keďže sa riadne predvolaný účastník / jeho splnomocnený zástupca nezúčastnil pojednávania, ani nepožiadaval z dôležitého dôvodu o odročenie, konal v neprítomnosti tohto účastníka; prihliadol pritom na obsah spisu a predložené a vykonané dôkazy. Žalovaný ani jeho právny zástupca sa na pojednávanie konané dňa 30.8.2021 nedostavili, svoju neúčast' právny zástupca ospravedlnil a vyslovil súhlas s tým, aby súd pojednával a rozhodol v jeho neprítomnosti, keď sa pridrižiava vyjadrenia. Súd, keďže sa riadne predvolaný účastník / jeho právny zástupca nedostavil na pojednávanie, ani nepožiadaval o jeho odročenie, a navyše sa výslovne vzdal práva na prejednanie veci v jeho prítomnosti, konal v neprítomnosti tohto účastníka / jeho právneho zástupcu; prihliadol pritom na obsah spisu a predložené a vykonané dôkazy. Splnomocnený zástupca žalobcu uvádza, že dňa 30.8.2021 sa riadne dostavil na pojednávanie, z ktorého ho samosudca JUDr. Igor Malý nechal vyviešť z dôvodu, že zástupca nemal prekryté horné dýchacie cesty. Sudca JUDr. Igor Malý však neuviedol, na základe akého zákona, zverejneného v Zbierke zákonov SR, požaduje, aby mal zástupca žalobcu prekryté dýchacie cesty a bez ohľadu na námietky zástupcu, že prekrytie horných dýchacích ciest mu spôsobuje fyzické aj psychické utrpenie, a že súd svojou požiadavkou obmedzuje jeho právo na ľudskú dôstojnosť, právo na súkromie a právo na život, ktorého právo na zdravie je súčasťou, nútil zástupcu prekryť si horné dýchacie cesty. Splnomocnený zástupca odmieta takéto pridusenie a požiadavku súdu považuje za mučenie. Ďalej zástupca žalobcu uvádza, že prekrytím horných dýchacích ciest sa vytráca zmysel pojednávania, ktorého základnými princípmi je bezprostrednosť a ústnosť. Na podané námietky zástupcu žalobcu súd žiadnym spôsobom nereagoval. Ďalej zástupca žalobcu uvádza, že nemal možnosť požiadať o odročenie pojednávania, keďže bol vyvedený z budovy súdu a zároveň súd vydal rozsudok v ten istý deň, teda 30.8.2021. Teda tvrdenie súdu, že zástupca žalobcu nepožiadaval o odročenie pojednávania, je zavádzajúce, pretože súd nedal zástupcovi možnosť podať návrh na odročenie pojednávania. Tiež zástupca odmieta, že by sa vyslovil, že sa vzdáva práva na prejednanie veci v jeho prítomnosti. Súd nemôže odmietnutie zástupcu prekryť si horné dýchacie cesty interpretovať, tak že sa vzdáva práva na prejednanie veci v jeho neprítomnosti. Podľa žalobcu tak súd obmedzil jej právo na spravodlivý proces.

Nakoniec pokiaľ ide o odôvodnenie rozsudku, žalobca uvádza, že RPMN a celková odplata sú v zmluve uvedené nesprávne, čo spôsobuje, ako keby v zmluve uvedené ani neboli. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Súd mal ex offo zistiť skutkový stav, čo súd nespravil. Žalobca si splnil povinnosť tvrdenia tým, že uviedol rozhodujúce skutočnosti, ktorými odôvodnil svoje tvrdenia. S povinnosťou tvrdenia, niekedy označované aj ako bremeno tvrdenia, úzko súvisí povinnosť predložiť dôkazy, niekedy označované aj ako dôkazné bremeno. Avšak v spotrebiteľských

veciach všeobecne uznávaný princíp vigilanti bus iura scriptae sunt (práva patria len bdelym) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. Nie je rozhodujúce, či dôkaz predložil žalobca alebo žalovaný, ale relevantné je, či dôkaz bol na pojednávaní vykonaný. Ďalej žalobca poukázal na to, že súd sa nedostatočne vysporiadal s námietkou žalobcu o účtovaní poplatku za vedenie účtu, keďže z rozhodovacej praxe súdov vyplýva, že účtovanie takého poplatku je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Súd sa tiež nedostatočne vysporiadal s námietkou žalobcu o nesprávne uvedenej RPMN, keď neuviedol, či RPMN prepočítal a akým spôsobom dospel k svojmu prepočtu. Súd si nespĺnil svoju úradnú povinnosť a zmluvu nedostatočne preskúmal z hľadiska správnosti uvedenia RPMN a celkovej splatnej čiastky. Žalobca uviedol správnu výšku RPMN aj celkovú splatnú čiastku na základe všetkých nákladov žalobcu uvedenej v zmluve. V rámci RPMN a celkovej splatnej čiastky nie sú zahrnuté poplatky, ktoré žalobca musí platiť. Súd tiež neuviedol, akým spôsobom hodnotil dôkazy, pretože žalobca uviedol, že pre absenciu RPMN a skutočnej výšky celkovej odplaty je úverová zmluva neplatná. Súd nedostatočne zistil skutkový stav, keď si nepreveril, či žalobca vyplatil dlžnú sumu z úverovej zmluvy č. 5206037442, tak ako sama tvrdí. Súd nepreveril, či zmluva č. 5206037442 obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a koľko vyplatil žalobca žalovanému počas celého zmluvného vzťahu. Súd nepreveril, či žalovaný dodržal svoj zmluvný návrh z úverovej zmluvy č. 7005103887, keďže žalobca tvrdí, že jej bolo vyplatených iba 410,- Eur.

9. Žalovaný sa k doručenému odvolaniu žalobcu písomne vyjadril. Domnieva sa, že žalobca v odvolaní neuviedol žiadne nové dôkazy, ani iné skutočnosti, ktoré by doposiaľ neboli prezentované už v prvostupňovom konaní a navrhol napadnuté rozhodnutie potvrdiť. Ku všetkým spochybňovaným náležitostiam sa žalovaný vyjadril už vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 10.05.2021, ktorého sa v celom rozsahu pridrižiava. Žalobca v zmluvnom vzťahu so žalovaným vystupoval ako spotrebiteľ - teda slabšia strana, čo však neznamená, že tejto bude poskytnutá bezbrehá ochrana voči dodávateľovi ako strane silnejšej, bez ohľadu na platné právo. U spotrebiteľa ako subjektu týchto vzťahov sa vychádza z definície priemerného spotrebiteľa, teda spotrebiteľa, ktorý má primerané množstvo informácií a je v rozumnej miere pozorný a obozretný, a to s ohľadom na jeho sociálne a kultúrne faktory a jazykové schopnosti. Od spotrebiteľa sa teda vyžaduje určitá miera pozornosti, ktorá má svoj obraz napríklad v tom, že spotrebiteľ musí vykonať určité kontrolné zisťovania, aký tovar vlastne kupuje, alebo akú zmluvu uzatvára. Európsky súdny dvor dokonca deklaroval, že sa celkovo vychádza z takého spotrebiteľa, ktorého inteligenčný kvocient nie je na hranici demencie, ale ktorý je schopný sa slobodne rozhodnúť (C-315/92). Súd tiež uvádza, že pri hľadisku priemerného spotrebiteľa je nutné vychádzať z konkrétneho typu vzťahu, na ktorý sa aplikuje.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (aktuálne § 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f), g), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok v napadnutých výrokoch v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

11. Podanou žalobou sa žalobkyňa domáha určenia, že zmluva o úvere č. 7005103887 je bezúročná a bez poplatkov, zaplattenia sumy 200 eur od žalovaného z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Súd prvej inštancie žalobu zamietol, zaoberal sa určovacou žalobou podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, zistil, že úverová zmluva obsahuje povinné náležitosti podľa § 9 zákona č. 129/2010 Z.z., žalobkyňa nepreukázala, že bola nútená zmluvu podpísať, že so všeobecnými obchodnými podmienkami nebola oboznámená, nečítala ich, súdu nebolo zrejmé vo vzťahu k námietkam žalobkyne (ohľadom nevedomosti čo súd neprijateľné podmienky, podpísanie zmluvy v dobrej viere, neposkytnutie dohodnutého úverového rámca) čo tým namieta, platenie mesačného poplatku za vedenie účtu bolo v zmluve riadne dojednané, žalobkyňa neuviedla žiadne bližšie vysvetlenie nesprávnosti výpočtu RPMN,

v prípade revolvingového úveru nie je možné rozčleniť splátky, súd nevidel žiaden dôvod neplatnosti podľa § 37 Občianskeho zákonníka, nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia súd považoval za nepreukázaný a neodôvodnený. Žalobkyňa nesúhlasila so zamietnutím žaloby, namietala porušenie práva na spravodlivý proces, súd riadne neodôvodnil svoje rozhodnutie, nevysporiadal sa s námietkami žalobkyne, namietala postup súdu na pojednávaní 30.8.2021, opakuje nesprávnosť uvedenia RPMN a celkovej odplaty v zmluve, súd ex offo nezistil skutkový stav, účtovanie poplatku za vedenie účtu je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, súd nepreveril neprijateľné zmluvné podmienky. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobkyne je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či postupom súdu prvej inštancie došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, či konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, či súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam či zistený skutkový stav obstoí, pretože súd prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany a procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a či právne správne posúdil uplatnený nárok.

12. Jednou z odvolacích námietok žalobkyne, pritom však zásadnou, bolo namietanie, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je postihnutý vadou nepreskúmateľnosti z dôvodu nevysporiadania sa s dôkazmi a námietkami, interpretácia súdu je v rozpore s kogentnými normami, rozhodnutie je formalistické, závery sú extrémne nekonzistentné, odôvodnenie nespĺňa zákonom stanovené podmienky.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

15. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

16. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

17. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka / strany, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku), pričom účastníkovi / strane musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka / strany) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenia sa totiž chápu aj z hľadiska práv účastníka / strany na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a tieto ustanovenia treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (porovnaj napr. rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka / strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvej inštancie (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII).

18. Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie s vyššie uvedenými kritériami je zrejmé, že súd prvej inštancie sa nimi dôsledne neriadil. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu nie sú zrejmé pre rozhodnutie súdu relevantné myšlienkové postupy a úvahy, ktoré viedli súd prvej inštancie k zamietnutiu určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a vydania bezdôvodného obohatenia. Pokiaľ nie je zrejmé, aký právny záver o skutkovom stave veci urobil súd prvej inštancie v rozsúdenej veci, teda akú tzv. skutkovú vetu podrobil právnej kvalifikácii, bez odôvodnenia vzťahu medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej, je potrebné prijať záver, že takéto rozhodnutie je zaťažené vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Závery súdu prvej inštancie uvedené v bode 7. odôvodnenia pod bodom 5/ sú podľa názoru odvolacieho súdu nedostatočné, pretože nepostačuje uviesť, že platenie poplatkov bolo v zmluve riadne dojednané, pretože bolo nevyhnutným odkázať na konkrétne ustanovenie zmluvy a zároveň dať odpoveď na argumentáciu žalobkyne, že účtovanie poplatku je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, je v rozpore s požiadavkou dobrých mravov, zakladá značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, chýba mu hospodárska ekvivalencia, za poplatok nie je žalobkyni poskytovaná žiadna služba. Závery súdu prvej inštancie uvedené v bode 7. odôvodnenia pod číslom 6/ týkajúce sa správnosti RPMN sú podľa odvolacieho súdu arbitrárne. Pokiaľ súd prvej inštancie uzavrel, že žiadnu nesprávnosť RPMN nezistil, bez ďalšieho uvedenie samo osebe nestačí, ale súd prvej inštancie mal uviesť úvahy a myšlienkové postupy ako dospel k záveru o správnosti RPMN, teda uviesť vlastný prepočet RPMN, nakoľko iba takýmto postupom možno spoľahlivo verifikovať výšku RPMN. V tejto súvislosti súd bol povinný preskúmať námietku žalobkyne o nesprávnosti RPMN a je neprípustné uzavrieť, že ak žalobkyňa vysvetlenie nesprávnosti výpočtu RPMN súdu neposkytla, tak sa súd námietkou nebude zaoberať, pričom súd prvej inštancie pre svoj záver neuviedol odkaz na ustanovenie právnej normy, ktorá by takýto postup predpokladala. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd nemôže argumentáciu strany odmietnuť ako nesprávnu, ale jeho povinnosťou je tiež uviesť v čom jej nesprávnosť spočíva. Argumenty súdu musia byť jasné, zrozumiteľné a dostatočne konkrétne. Konštatovanie súdu, že argumenty strany sú nesprávne alebo irelevantné bez toho, aby uviedol, prečo ich považuje za nesprávne a irelevantné, možno považovať za nedostatočné odôvodnenie. O takýto prípad išlo aj v súdenom spore, keďže súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vôbec nereagoval na argumenty žalobkyne a neposkytol jej žiadnu repliku na predstreté právne otázky týkajúce sa určenie bezpoplatkovosti a bezúročnosti zmluvy o úvere. Za týchto okolností rozsudok súdu prvej inštancie nie je v súlade s ustanovením § 220 ods.

2 Civilného sporového poriadku, keďže súd prvej inštancie svoje rozhodnutie neodôvodnil ústavne prijateľným spôsobom, odňal stranám možnosť konať pred súdom a tým tiež bola naplnená dôvodnosť odvolacej argumentácie žalobkyne, vo vzťahu k povinnosti súdu vyrovnať sa s argumentmi strán a dôvodnosť odvolacej argumentácii žalobkyne, v ktorej správne namietala nedostatočné odôvodnenie preskúmaného rozsudku.

19. Uvedené nedostatky odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý súd prvej inštancie dostatočným spôsobom neodôvodnil zvolený spôsob rozhodnutia v prejednávanej veci, viedli k nesplneniu požiadavky obsiahnutej v ustanovení § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku na riadne odôvodnenie rozsudku, v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva strán na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie tým, že svoje rozhodnutie neodôvodnil vo vzťahu k preukázanému skutkovému stavu, nedal odpoveď na opodstatnenie svojho postupu, na základe ktorého kvalifikoval nárok uplatnený žalobkyňou o určenie bezpoplatkovosti a bezúročnosti úveru a o vydanie bezdôvodného obohatenia za nedôvodný. Len dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie môže zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodovania súdov a vylúčiť ľubovôľu, lebo len vecne správne rozhodnutie a náležité odôvodnené rozhodnutie napĺňa ústavné kritéria vyplývajúce preň z Ústavy SR a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

20. Pokiaľ ide o odvolaciu argumentáciu týkajúcu sa obmedzenia práva na spravodlivý proces v súvislosti s postupom súdu na pojednávaní 30.8.2021, vzhľadom na vyššie uvedené dôvody vedúce k potrebe zrušenia napadnutého rozsudku a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd nepovažoval za potrebné sa tejto argumentácii venovať, nakoľko je to pre ďalší postup vo veci irelevantné. Pre ďalší postup v konaní (vzhľadom na možné námietky zástupcu žalobkyne) vstup do budovy súdu je upravený v § 19 vyhlášky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre súdy v znení neskorších predpisov.

21. S poukazom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku) a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

22. Vychádzajúc zo základného práva na prístup k súdnej ochrane je potrebné zdôrazniť, že nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť (tiež označovaná ako zmätočnosť) súdneho rozhodnutia, musí byť v opravnom konaní napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku); konvalidácia tohto nedostatku (zmätočného rozhodnutia) súdom vyššej inštancie neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy tiež pre zachovanie princípu dvojinstančnosti. Tomu zodpovedá aj znenie ustanovenia § 388 Civilného sporového poriadku, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku), ani na jeho zrušenie (§ 389 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Pokiaľ existujú dôvody pre zrušenie (kasáciu) rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť. Žiada sa dodať vo vzťahu k odvolacej námietke o nesprávnom právnom posúdení veci, že u nepreskúmateľného rozhodnutia nemožno hodnotiť správnosť relevantných právnych otázok, ani vady prvoinstančného konania, preto bolo nutné tento rozsudok zrušiť a otvoriť súdu prvej inštancie procesný priestor pre vydanie nového rozhodnutia, ktoré nebude postihnuté zmieneným deficitom. Rovnako nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že nahrádzanie faktickej pasivity súdu prvej inštancie v uvedenom smere činnosťou odvolacieho súdu neprichádza do úvahy, nakoľko úlohou odvolacieho súdu je prieskum správnosti rozhodnutí súdu prvej inštancie s prípadným menej náročným doplnením alebo zopakovaním dokazovania, čo vylučovalo prípadné rozhodnutie odvolacieho súdu s konečnou platnosťou.

23. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku), bude opätovne vec prejednať, znova posúdiť žalobou uplatnené nároky vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania, ktoré je nevyhnutné vyhodnotiť v súlade s ustanovením § 191 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty odvolateľky, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

24. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

25. Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znova od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).